Zaterdag 4 November 1944.

DAGBLAD

AMIGOE DI CURAÇAO

61ste Jaargang No. 4351

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden 3 gld.; Suriname en het buitenland 3,50 gld..

Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog
Redactie-adres Consciëntiesteeg 27, telef. 1858; Postbus 80, Willemstad.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad, N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

Hellas geheel vrij.

De Russen belegeren Pest.

De strijd op Walcheren verloopt goed.

DE STRIJD IN WEST-EUROPA.

Als volgt luidt het communiqué van hedenmorgen uit Eisenhowers Hoofdkwartier:

„Op het eiland Walcheren hebben de Geallieerden Domburg van den vijand gezuiverd. De regimentscommandant, die het bevel voerde over de vijandelijke troepen in Vlissingen werd gisteren gevangen genomen, doch er wordt nog enige tegenstand geboden in het Noordelijk deel van de stad en in het havengebied. Ten Westen van Vlissingen hebben onze troepen aansluiting gemaakt met de strijdkrachten, die langs de kust oprukten van Westkapelle uit. Gistermorgen vroeg landden Geallieerde eenheden van Zuid-Beveland op de Oostzijde van het eiland en maakten goede vordering. Kanonstellingen en sterktepunten nabij Middelburg werden gebombardeerd en beschoten door jagerbommenwerpers.

De aanvoer van voorraden op het eiland Walcheren wordt op bevredigende wijze voortgezet. In de eerste phasen van de landingsonderneming boden Zijner Majesteit schepen steun aan de landstrijdkrachten door bombardementen op vijandelijke kanonstellingen en de landingen werden op succesrijke wijze volbracht niettegenstaande een ernstige tegenstand van de vijandelijke batterijen.

Ten Noorden van Oudenbosch is ons bruggenhoof over de rivier de Mark verbreed en verdiept. Ten Noord-Westen van Oosterhout werden twee bruggenhoofden, die eerder gevestigd werden, samengevoegd. Onze troepen kwamen vooruit in de omgeving van Den Hout niettegenstaande een hevig verzet. Samenscholingen van vijandelijke troepen en militaire gebouwen ten Noorden van Breda werden aangevallen door jagerbommenwerpers.

Het motor- en spoorwegverkeer in Nederland en het Ruhrgebied was het doel van andere jagerbommenwerpers.

Ten Noord-Oosten van Weert werd de vijand verdreven uit het gebied tussen de Zuid Willemsvaart en het Noorder Kanaal.

Ten Zuid-Oosten van Aken boden jagerbommenwerpers goed steun aan onze grondstrijdkrachten en vielen zij vijandelijke eenheden en tanks aan. Onze strijdkrachten boekten kleine winsten ten Zuiden van Vossenack tegen een verzet, dat matig tot hevig was en rukten het stadje Schmidt op 3 kilometer ten Zuid-Westen ervan binnen.

In het bos ten Zuiden van Vossenack ruimen wij kazematten op tegen een hardnekkige tegenstand.

Verbindingswegen in de Rijnvallei welke Westwaarts leiden naar de vijandelijke linies alsook in de Moezelvallei werden aangevallen door middelzware, lichte en jagerbommenwerpers. Tot de doelen behoorden zeven bruggen en een spoorwegtunnel.

Nieuwe winsten werden geboekt in de sector van Baccarat waar het dorp Reherry werd bevrijd. Ten Oosten van Rentremont openden onze troepen in de Vogezen een aanval en maakten zij voortgang tegen een hardnekkige tegenstand.

In de Alpen werden Sospel en verschillende nabijliggende dorpen en hoogten, welke uitzicht bieden op de Italiaanse grens ten Noorden van Mentone genomen zonder tegenstand" (Geallieerd Hogfdkwartier, (AP) 4.11).

DE RUSSEN BELEGEREN BOEDAPEST.

Eddy Gilmore seint uit Moskou:

De Russen belegeren Boedapest. Zij vechten binnen de buitenste defensies van de Hongaarse hoofdstad en Sovjet-tanks bestoken de buitenwijken van Pest. Eenheden van het Hongaarse garnizoen worden teruggeworpen in de stad.

Niet-officiële berichten, die Moskou bereikten maakten melding van tonelen van paniek en wilde wanorde in Boedapest, terwijl de resten van de gehavende Duitse en Hongaarse divisies door de straten trekken en het krijgsgewoel overal hoorbaar is.

Honderden Duitse overheden en Hongaarse marionetten bestormen de spoor- en verkeerswegen welke naar Wenen leiden.

Szalasi's onlangs gevormd „Veldleger", dat georganiseerd werd om het offensief te openen tegen het Rode leger, zou volgens „Rode Ster" buiten de hoofdstad verslagen zijn. Er wordt nog zeer fel gevochten buiten de hoofdstad, doch de practische militaire doeleinden van Boedapest zijn reeds verloren. Het is moeilijk te zeggen hoe lang het beleg zal duren, doch gezien de gedesorganiseerde aard van het huidige bevel is het moeilijk te zien hoe de fascisten het lang kunnen uithouden. De burgerbevolking kan nog nauwelijks in toom gehouden worden en er is een goede kans, dat er ernstige opstanden zullen ontstaan, welke op zijn minst de verdediging van binnen uit zullen belemmeren (Moskou, (AP) 4.11).

OPSTAND IN BOEDAPEST?

De radio van Boekarest zeide dat in Boedapest „een opstand gaande is". De radio verstrekte geen biezonderheden betreffende de opstand. Andere bronnen meldden, dat er een gespannen toestand heerst in Boedapest, welke aan paniek grenst, nu het Russische leger slechts 22 kilometer van de hoofdstad verwijderd is en het geluid van de Russische kanonnen er duidelijk hoorbaar is (Londen, (AP) 3.11). Uit de Pers.

EEN PERSCONFERENTIE VAN MITSCHER.

Vice Admiraal Marc Mitscher, Bevelhebber van vlootmacht 58, meldde bij terugkeer in de Verenigde Staten, dat Japan gereduceerd is tot een vijfderangs vlootmogendheid als gevolg van de gevechten bij Formosa en de Philippijnen.

Mitscher zeide ook, dat de Japanse marine-luchtmacht practisch is uitgeroeid, doch zeide op de persconferentie, dat niettegenstaande de overwinningen te land, in de lucht en op zee in de Stille Oceaan er eerder een vertraging dan een versnelling van de strijd zal intreden als gevolg van het bevoorradingsprobleem.

Gegevens, welke voor de eerste maal verstrekt werden over de verrichtingen van vlootmacht 58, zeggen, dat de groep vliegdekschepen 4425 Japanse vliegtuigen vernielde en 799 oorlogs- of koopvaardijschepen tot zinken bracht of beschadigde van 29 Januari tot 27 October (San Diego, (AP) 3.11).

KAN FRANCO BLIJVEN?

Het invloedrijke Engelse weekblad „New Statesman and Nation" oefent in een artikel onder de titel „Kan Franco blijven?" ernstige critiek op de verzoeningsgezinde houding van de Britse buitenlandse politiek ten opzichte van Franco.

„Sedert Franco de Spaanse republiek omverwierp", aldus het artikel, „is hij in staat geweest te rekenen op de stille en soms uitgesproken steun van onze buitenlandse politiek. Niettegenstaande zijn openlijke sympathie voor Hitler, de zending van de Blauwe divisie naar het Russisch front en de materiële steun welke de Spaanse nijverheid en handel geven aan de oorlogs-inspanning der nazies, heeft Franco weinig meer tekenen van vijandigheid gezien van dit land dan enkele zeer formele en diplomatieke protesten."

Het blad besluit: „De berichten uit Spanje bevestigen, dat de Franco-regering meer een instorting nabij is dan ooit tevoren sedert zij de macht in handen nam. Doch om haar omver te werpen zijn twee dingen nodig. Het eerste is een vereende oppositie. Het tweede is, dat de Britse buitenlandse politiek Franco-Spanje niet langer beschouwt als een object van verzoening en tegemoetkoming. Met de bevrijding van Frankrijk is Franco zowel physiek als politiek geïsoleerd van zijn nazie-ondersteuners. De successen van de eenheden welke vechten met de Franse binnenlandse strijdkrachten zijn niet alleen een inspiratie geweest voor een nieuwe uitbarsting van guerrilla-gevechten in vele bergstreken van Spanje, doch hebben de Spaanse republikeinen in Zuid-Frankrijk verzekerd van het recht om zich wederom te organiseren op openlijk politieke wijze.

Het congres voor de bevrijding en herovering dat thans gehouden wordt te Toulouse en waarheen Negrin zegt te zullen gaan uit dit land, zij de eerste stap naar een vereende democratische oppositie" (Londen, (AP) 3.11).

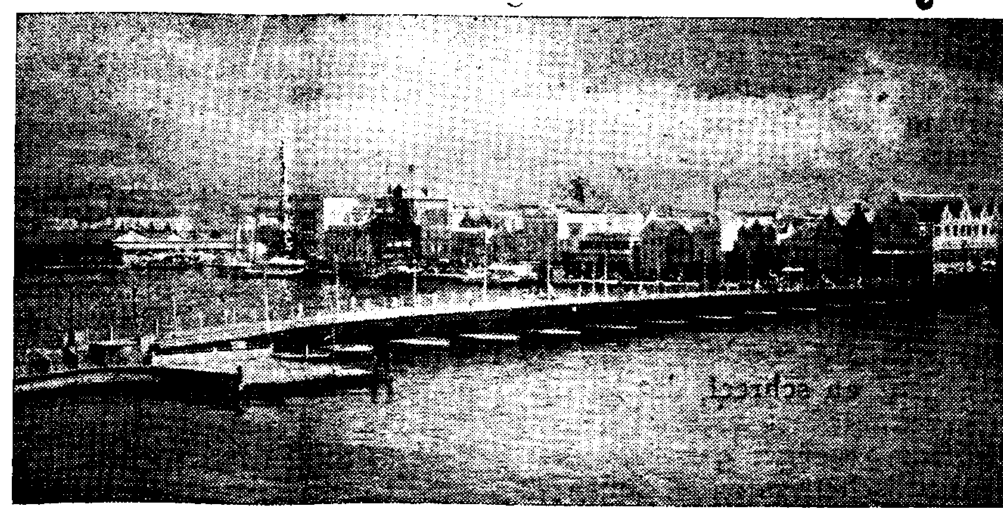
„IZVESTIA" VALT SPANJE AAN.

De radio van Moskou viel Spanje aan als „Hitlers laatste bolwerk in Europa" en zeide, dat „de gebeurtenissen daar rijpen".

„Het is thans een open geheim", aldus de radio bij het citeren uit een artikel in „Izvestia", „dat het fascistisch Spanje Hitlers laatste bolwerk in Europa is. Het volk vraagt natuurlijk of de lakij in Madrid zijn meester in Berlijn zal overleven? Deze vraag kan niet worden beschouwd met betrekking tot een overwinning op Duitsland of de toekomst van de vrede in Europa. Dat is waarom het rijpen der gebeurtenissen in Spanje de meest nauwlettende aandacht eist in de publieke kringen in alle democratische landen" (Londen, (AP) 3.11).

COPPOOLSE NAAR NEW YORK.

Donderdagavond is per vliegtuig van de Pan American Airways de Heer David Coppoolse, Directeur van het Gemengd Bedrijf in Suriname, te Miami aangekomen. Hij is op weg naar New York voor besprekingen met den Heer S. M. Valstar, Directeur van de K.N.S.M. (Miami, (AP) 3.11).

De Brug weer in orde.

De Koningin Emmabrug is weer in orde na drie weken onklaar geweest te zijn als gevolg van een aanvaring aan de oprit aan de Punda-zijde.

Hedenmorgen om 3 uur kwam de brug gereed nadat het herstelde stuk gisteren omstreeks het middaguur naar zijn plaats gesleept werd.

Een woord van hulde past hier aan de mannen van Openbare Werken, die met de povere middelen waarover op Curaçao beschikt kan worden en niettegenstaande het ongunstige weer gedaan hebben wat zij konden om het ongerief zo min mogelijk te doen zijn.

Een nood-bruggenhoofd werd binnen enkele dagen op ingenieuze wijze gevormd zodat tenminste de voetgangers weinig oponthoud ondervonden.

De havendienst deed zijn best om zoveel mogelijk te helpen de talloze kantoorgangers en andere stadslieden over te zetten. Niettemin heeft dit laatste ongeval met onze brug aangetoond dat een vaste verbinding in de vorm van een tunnel tussen de Westelijke en Oostelijke stadsdelen een dringende noodzakelijkheid is. De stagnatie welke telkens ontstaat is te kostbaar en hoe langer gewacht wordt des te meer mankracht gaat er verloren.

Een oplossing is gewenst, al zal het iedereen zwaar vallen onze oude vertrouwde brug te zien verdwijnen.

DRINGENDE HULP GEVRAAGD.

De vertegenwoordigers van Frankrijk, België en Nederland in Londen hebben een triest beeld afgeschilderd van het lijden in hun landen en hebben een oproep gericht tot de Geallieerden om ogenblikkelijk scheepsruimte af te staan teneinde voedsel en kledingstukken te zenden voor hun volken, voordat de winter vele levens opeist (Londen, (AP) 3.11).

HULP AAN ROTTERDAM.

Een bericht uit Bazel meldt, dat de gemeenteraad van Bazel het voorstel goedkeurde om vanwege de gemeente Bazel hulp te bieden aan de stad Rotterdam, die levende nog onder Duitse bezetting, groot gebrek heeft aan voedsel en brandstof. Dr. Schaller zette het voorstel uiteen en legde er de nadruk op, dat tussen Zwitserland en Nederland een hechte vriendschap bestaat en dat Rotterdam en Bazel door hun Rijnscheepvaart steeds nauw met elkander verbonden zijn geweest. Aan de Zwitserse regering werd gevraagd deze steunverlening goed te keuren en de Heer Jenk, lid van de Regering, verklaarde, dat deze toestemming zeker gegeven zal worden (Aneta).

VENEZUELA WIL ZELF RAFFINEREN.

In het Venezolaanse blad „Ahora" schrijft Hubberto Spinetti Dini dat het bekend is, dat Venezuela zelf zijn olie wil raffineren tenenide de voorspoed van het land te bevorderen; het plan is om door de raffinaderijen te verkrijgen wat 20 jaar olie-exploitatie niet hebben kunnen teweegbrengen. (Aneta).

Het nieuws van vandaag.

„Chaire, chaire, eleutheria!". Wees gegroet, wees gegroet, o vrijheid, zo kan het volk van Hellas zingen, nu officieel bekendgemaakt is, dat de laatste Duitsers uit het land verdreven zijn.

De bevrijding van Hellas is op snelle wijze verlopen, practisch zonder tegenstand van de Duitsers, die zich genoopt zagen het land halsoverkop te verlaten als gevolg van de verliezen die zij Noordelijker in de Balkan geleden hebben.

Hun laatste ontsnappingswegen worden doorgesneden in Joegoslavië. De troepen van Tito (volgens een onbevestigd bericht zou hij gewond zijn), vallen het spoorwegknooppunt Skoplje aan en langs de Dalmatische kust zijn de Geallieerden nu bijna overal meester.

Het Rode leger snelt intussen voort in de richting van Boedapest en Zuid-Duitsland en bevindt zich volgens de laatste berichten op slechts enkele kilometers van de Hongaarse hoofdstad.

Pest, het deel van Boedapest dat op de Oostelijke oever van de Donau ligt, wordt reeds belegerd en de nazie-kopstukken vechten om plaatsen op de treinen, die naar Wenen vertrekken.

Boedapest is in rep en roer en het krijgsrumoer is overal hoorbaar, volgens berichten in de Moskouse pers.

De Duitse radio geeft toe, dat de toestand critiek is en toont trouwens ook grote bezorgdheid ten aanzien van de oorlog in het Westen.

Zij zegt, dat de legers van Eisenhower zich ophopen voor een reusachtig offensief. Het Noordamerikaanse 1e leger binnen Duitsland kwam nog enkele kilometers vooruit en nam het stadje Vossenack, terwijl in de Vogezen een nieuwe aanval geopend werd, welke nog steeds voortgaat volgens het communiqué van hedenmorgen.

Op Walcheren is bijna de gehele Zuidelijke kust thans in Geallieerde handen. Domburg is bevrijd en de troepen die van Westkapelle kwamen hebben aansluiting gemaakt met de troepen in Vlissingen, die nog in het havengebied vechten tegen de vijandelijke resten. De strijdkrachten van Zuid-Beveland zijn bovendien geland op de Oostelijke zijde van het eiland, zodat het ernaar uitziet, dat de beslissende slag rondom Middelburg zal plaatsvinden.

— **Het Geallieerde** Hoofdkwartier te Rome maakt bekend, dat de Duitsers geheel uit Hellas verdreven zijn.

— **Luitenant Generaal** Sir Oliver Leese, Bevelhebber van het achtste leger, is benoemd tot Bevelhebber van de nieuwe elfde legergroep in Zuid-Oost Azië.

Leese komt onder Mountbatten. Hij werd als Bevelhebber van het achtste leger vervangen door Luitenant Generaal Sir Richard L. McCreery.

— **Op Leyte** in de Philippijnen hebben de Japanners nieuwe strijdkrachten aan land gebracht in de Ormoc-baai. Twee van de vier vijandelijke transportschepen werden in de grond geboord. Het Japanse communiqué meldt bittere gevechten om de hoogten ten Westen van Tacloban en nabij Dulag.

— **Het Duitse** radiostation Zeesen zeide, dat Maarschalk Tito gewond werd door Serbische nationalisten.

— **Mosquito's** van de Raf hebben in de afgelopen nacht zonder verlies doelen in Berlijn aangevallen.

— **De Vrije** Joegoslavische radio zeide, dat van de 12.000 Joden, die oorspronkelijk in Beograd waren, slechts duizend de Duitse bezetting hebben overleefd.

— **Kopenhagens** Berlinsche Tidningen zeide vernomen te hebben, dat aan Johannes V. Jensen, de Deense schrijver en dichter, de Nobelprijs voor de letterkunde zal worden toegekend.

— **Het handelsverkeer** tussen de Verenigde Staten en Frankrijk is hersteld. Men mag ook weer vrij met elkaar in verbinding treden via radio en post. De Franse regering mag weer vrij beschikken over haar gelden in de Verenigde Staten.

DE KRONIEK DER VICTORIE

27 October — Tilburg bevrijd.

29 October — Breda en Goes bevrijd.

30 October — Zuid-Beveland geheel in Geallieerde handen.

31 October — De Russen nemen talloze plaatsen in een hernieuwde opmars naar Boedapest.

1 November — Geallieerde troepen landen op Walcheren

3 November — De Chinezen heroveren Lungling. Vlissingen bevrijd.

Het kan vreemd gaan in deze wereld. Een jaar geleden werden allerlei bespiegelingen gehouden omtrent de wijze waarop Hellas bevrijd zou worden. En nu de bevrijding van Hellas voltooid is, is men er zich nauwelijks van gewaar. Athene werd genomen, Larissa werd genomen en de uiterst belangrijke haven Thessaloniki werd genomen en weinigen trekken er zich iets van aan. Het gaat alles ook zo vlot en gemakkelijk. De Duitsers zijn op de vlucht.

En toch is deze gang van zaken er een die wij nauwelijks hadden durven hopen. Het is een gevolg van de uitmuntende strategie der Geallieerden in de Balkan.

In de eerste plaats zijn de Russen ervoor aansprakelijk, hoewel de moedige vaderlanders van Hellas en Joegoslavië er veel toe bijgedragen hebben met hun voortdurende aanvallen op de vijandeijke verbindingswegen, opslagplaatsen en zelfs garnizoenen. Bovendien werden Geallieerde troepen de laatste tijd heimelijk aan land gezet op de kusten van Albanië en Dalmatië en namen zij de havens in beslag welke de vijand nodig had om de bevoorrading van zijn verafgelegen troepen te onderhouden.

De strijd om de Balkan nadert nu zijn einde.

Hier en daar worden afgesneden en geïsoleerde Duitsers opgeruimd, terwijl het leger van Generaal Malinovsky over de Hongaarse vlakten snelt naar Boedapest. De tegenstand van de nazies stort in en spoedig kan verwacht worden, dat de hoofdstad van Hongarije in de greep der Russen zal zijn.

De laatste satelliet van Duitsland zal dan practisch opgeruimd zijn en niets meer blijft over om te verslaan dan het Duitsland van Adolf Hitler zelf. Wij moeten echter toegeven, dat de Duitsers hard vechten ter verdediging van hun grondgebied.

De aanvallen in Oost-Pruisen zijn belangrijk vertraagd en Tsjernyakhovsky heeft de wig nog niet weten uit te buiten, welke hij tot Goldap en Gumbinnen sloeg in de eerste stormloop. De linie voor Tilsit langs de Njemen houdt nog strand en Memel is nog niet gevallen.

Ivan Bagramian, de Armeense Generaal van het Rode leger, is voorlopig nog gewikkeld in gevechten om de achtergebleven Duitse groepen langs de kust van de Baltische Zee op te ruimen. Mogelijk dat de opmars in Oost-Pruisen zal voortduren wanneer deze taak ten einde is.

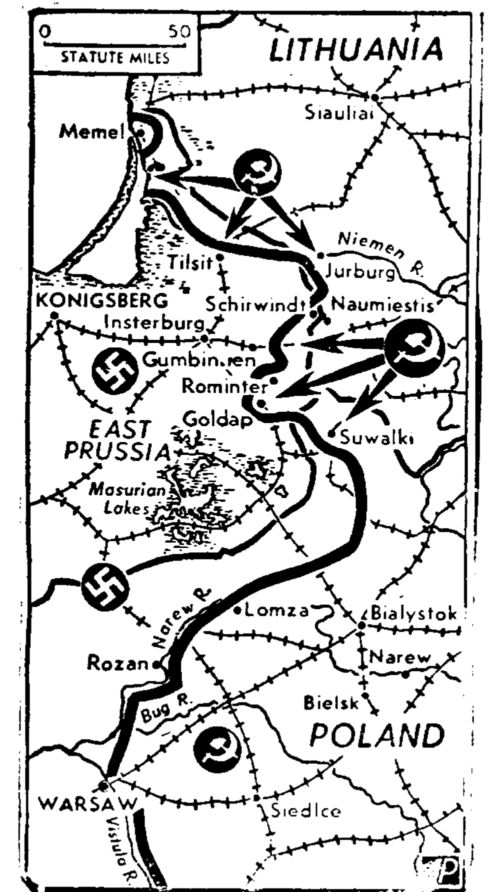
Het front in West-Europa wordt met even grote hardnekkigheid verdedigd door de nazies. Zij vechten om de winter te halen en een grote doorbraak der Geallieerden in Duitsland op zijn minst tot de lente uit te stellen.

De Geallieerden van hun kant trachten de doorbraak te maken vóór het aanbreken van de winter, hoewel deze met rasse schreden nadert. De vrijmaking van Antwerpens grote haven staat evenwel voor de deur en wij mogen aannemen, dat Eisenhowers Hoofdcommando geen ogenblik langer zal wachten dan nodig is om haar in gebruik te nemen. Op Walcheren worden de laatste Duitse stellingen opgeruimd na de bevrijding van Vlissingen en Domburg en ten Zuiden van de Hont of Westerschelde is bereids een einde gemaakt aan de vijandelijke tegenstand.

Na een rust van weken sedert de verovering van Aken is er weer enig leven te bespeuren in deze sector van het front binnen de Duitse grenzen.

Het is duidelijk, dat de Geallieerden hier porren als voorbereiding tot een grotere stoot terwijl de luchtmacht zich met duizenden toestellen stort op doelen in het Westen van het Reich. Keulen, de grote Rijnstad, is practisch tot puin en as gereduceerd. Dusseldorf is er niet veel beter afgekomen en het lijkt ons, dat de bevoorrading van de Duitse strijdkrachten aan het front enorme moeilijkheden moet leveren aan het Duitse Hoofdcommando.

Niettemin waarschuwen zowel Churchill als Roosevelt nu, dat de oorlog tegen Duitsland nog tot medio 1945 kan duren en dat de strijd tegen Japan, welke heel wat opgeschoten is met de invasie van de Philippijnen, daarna nog anderhalf jaar kan voortwoeden.

HET FRONT IN OOST-PRUISEN
Tsjernyakhovsky heeft de wig nog niet weten uit te buiten........

Gezien het felle verzet van den vijand in West en Oost schijnt deze waarschuwing niet slechts om politieke reden gedaan te zijn. Want men weet wel, dat in de Verenigde Staten de verkiezingen voor de deur staan en dat een der belangrijkste factoren, welke voor een herverkiezing van Roosevelt pleiten, het feit is, dat hij Opperbevelhebber der Noordamerikaanse strijdkrachten is.

Thomas E. Dewey, de tegencandidaat, zegt hierop, dat het gunstige verloop van de krijg niet aan Roosevelt, doch aan de leiders van vloot en leger te danken is.

Hoe dan ook, de kansen van beide candidaten zijn min of meer gelijk en de beslissing ligt bij de Noordamerikanen, die op Dinsdag aanstaande naar de stembus zullen tijgen.

WIJLEN WENDELL WILLKIE

....omdat hij beschouwd werd als oprecht man......

Wendell Willkie, de man die op het laatste ogenblik gewicht in de schaal had kunnen leggen door zich uit te spreken voor een van beide candidaten, is onlangs overleden. Hoewel hij Republikein was, had Willkie talrijke aanhangers bij beide partijen en zijn invloed was vooral groot omdat hij beschouwd werd als een oprecht man die niet zou aarzelen voor Roosevelt uit te komen indien hij die keus het best achtte.

(Tegen vrienden schijnt Willkie evenwel te hebben gezegd, dat hij Rosevelt in geen geval zou steunen).

De aanstaande verkiezing is ongetwijfeld een der belangrijkste waarvoor het volk der Verenigde Staten zich ooit gesteld heeft gezien. Er staat heel veel op het spel en vele vraagstukken moeten worden opgelost.

Als een der Grote Mogendheden zullen de Verenigde Staten grote verantwoordelijkheid dragen in de na-oorlogse wereld. Hun houding kan van belang zijn voor het gehele mensdom, vooral nu de dreiging van het communisme steeds groter wordt en wij nog ernstige tijden tegemoet gaan.

Wie zich de nasleep van de vorige oorlog herinnert zal dit beter begrijpen. En zij het dat thans meer en betere voorzorgsmaatregelen getroffen zijn, heeft Wereldoorlog II ook meer lijden, verwoesting en ontwrichting van het normale leven teweeggebracht. Het herstel daarvan zal daarom ook een grotere inspanning en een betere leiding eisen.

ONS KONINKRIJK

DE TOESTAND IN NEDERLAND.

Huismoeders, die te Amsterdam of te 's Gravenhage een pond keukenzout willen kopen, moeten 10 gulden betalen; voor een doosje lucifers wordt 1 gulden betaald en suiker is niet meer te krijgen, tegen welke prijs dan ook. Met heel veel geluk slaagt men er soms in een paar aardappelen of wat groente te vinden.

Deze feiten staan in een blad, dat ten gerieve van de Nederlandse arbeiders in Duitsland verspreid wordt. Uit ditzelfde blad blijkt, dat iedere dag 350,000 personen in Den Haag in rijen staan te wachten voor de openbare cantines om warme maaltijden te krijgen. De Nederlanders trachten op allerlei manieren aan een beetje brandhout te komen. De bladen in bezet Nederland verschijnen slechts om de dag en beslaan maar één velletje van 24 tot 36 cm.,

* * *

In het bevrijde gedeelte van Nederland is een comité gevormd om Joodse kinderen, die aan de nazies wisten te ontsnappen, op te voeden in kostscholen. Het „Eindhovensch Dagblad" en andere bladen in bevrijd Nederland delen mede, dat het comité zijn werkzaamheden zal uitbreiden naar gelang de bevrijding voortschrijdt. De kinderen zullen in kostscholen worden opgevoed om alter weer een normaal leven te kunnen hervatten. Hetzelfde wordt ook aan niet-Joodse kinderen — wier opvoeding door de oorlog werd onderbroken — aangeboden.

* * *

3000 Vrijwilligers uit Eindhoven en omgeving hebben dienst genomen bij de Nederlandse troepen.

* * *

De scholen in het bezette gedeelte van Nederland zijn gesloten wegens gebrek aan kolen; er is in de meeste gevallen slechts gedurende enkele uren electrische stroom en vele gezinnen, die niet meer in de gelegenheid zijn om te koken, worden in cantines gevoed. Nederland gaat een verschrikkelijke winter tegemoet. Uit de Nederlandse dagbladen in het bezette gebied blijkt, dat het land op het gebied van kolen bijvoorbeeld een ware catastrofe tegemoet gaat; de toestand verschilt van stad tot stad.

In Amsterdam moeten alle gezinnen, die vroeger hun maaltijden op gas kookten, nu van cantines gebruik maken; de burgemeester heeft de scholen gedurende de eerste week van November gesloten. In Utrecht kan alleen tussen 7 en 10 uur en van 18 tot 20.30 uur electriciteit worden geleverd. Te 's Gravenhage worden de bakkers nog van gas voorzien, opdat er brood gemaakt kan worden dit is een biezonder en reukloos gas en men heeft de verbruikers gewaarschuwd er zeer voorzichtig mede te zijn.

Ook in Den Haag worden warme maaltijden verstrekt. Door gebrek aan electriciteit werken de alarmsirenes niet meer en nu worden misthoorns gebruikt om luchtalarm te blazen. Ook te Zwolle is electriciteit slechts in beperkte mate verkrijgbaar; alleen fabrieken die voor het levensmiddelenbedrijf werken, functionneren nog; de bakkers mogen slechts brood maken, geen beschuit of gebak, en de melk mag niet meer worden gesteriliseerd. Wasserijen werken niet meer (Aneta).

ONDERSCHEID MAKEN.

De bladen in bezet Nederland beginnen — waarschijnlijk met het oog op de terugtocht der Duitsers — te pleiten, dat bij de zuivering en de veroordeling van verraders in het bevrijde gedeelte van het land, onderscheid dient gemaakt te worden tussen de „profiteurs" en degenen wier houding bepaald werd door werkelijkfe liefde voor het land.

OOK INDIE WORDT GEHOLPEN.

Dr. P. H. W. Sitsen heeft Woensdag — volgens een bericht uit San Francisco — bekend gemaakt, dat er volledige plannen gereed zijn voor hulp en herstel aan en van Nederlands Indië. Dr. Sitsen vertrekt binnenkort naar Australië waar hij een begin zal maken met het uitgebreide programma van het Burgerlijk Bestuur, dat door de Noordamerikaanse militaire autoriteiten goedgekeurd werd. Hij verklaarde dat het eerste werk van de Nederlandse ambtenaren in Indië het herstel zal zijn van de sociale structuur; daar de bevrijding zich slechts geleidelijk over Nederlands Indië zal uitbreiden zal het herstel programma ook geleidelijk uitgevoerd moeten worden; Nederlands Indië is daartoe onderverdeeld in 77 districten (Aneta).

BINNENLANDSE STRIJDKRACHTEN GEVANGEN.

Honderden leden van de Nederlandse binnenlandse strijdkrachten werden gevangen genomen door de Duitsers in de omgeving van Deurne voor deze gemeente bevrijd was en werden waarschijnlijk door de Duitsers doodgeschoten.

Een blad uit bezet Nederland, dat te Londen is ontvangen, deelde dit mede. Het blad noemde de binnenlandse strijdkrachten „terroristen" en schreef, dat honderden burgers met wapenen bij zich werden gevangen genomen. „Het zijn vrijschutters en zij zullen als zodanig worden gehandeld", besloot dit blad (Aneta).

GEEN WERKKAMPEN.

„Het Eindhovensche Dagblad" waarschuwde met klem er tegen om de uit Duitsland repatriërende dwangarbeiders en krijgsgevangenen na de oorlog niet in werkkampen onder te brengen, maar ze onmiddellijk in de industrie te werk te stellen. Het is van het grootste belang, zeide het dat alles gedaan wordt om werkloosheid te voorkomen, ondanks de moeilijkheden verbonaan het overschakelen van de aan de oorlogsindustrie dienstbaar gemaakte producties naar normale toestanden.

Het mag verwacht worden, dat dit de overplaatsing van een aantal werklieden met zich mede zal brengen, maar werkkampen moeten tot elke prijs vermeden worden. De Nederlandse arbeiders hebben zoveel te verduren gehad in de gedwongen werkkampen, dat het een zeer ongunstige indruk zou maken als zij er nu weer aan blootgesteld zouden worden.

NEDERLANDSE M.T.-BOTEN.

Aneta correspondent A. C. van Beers, beschrijft hoe de Nederlandse motorkanonneerbooten en motortorpedobooten nu reeds ruim twee jaar constant in actie zijn. In die tijd hebben zij 7 Duitse schepen tot zinken gebracht en nog 3 beschadigd en werden er 780 patrouillevaarten uitgevoerd. Zij kwamen o.a. in actie tegen Duitse E-boten en wisten te voorkomen, dat ernstige schade werd toegebracht aan de geallieerde bevoorradingsvloot op de kust van Normandië.

Oorspronkelijk maakten zij deel uit van een gecombineerd Nederlands-Brits flottilje; het Nederlandse gedeelte onder commando van den luitenant ter zee H. Larive.

Later kwamen zij geheel onder Nederlandse commando en in het voorjaar van 1944 werd er een tweede flottije aan toegevoegd onder commando van Luitenant ter zee W. A. de Looze, terwijl Luitenant te zee Jorissen tot commandant van het 1e flottilje werd benoemd. Luitenant ter zee Larive werd commandant van de gehele Nederlandse motortorpedo botenvloot. (Aneta)

WELTER IN RIO.

Charles J. Welter, de vroegere minister van Koloniën, verklaarde in een persconferentie gehouden te Rio de Janeiro, dat hij een missie uitvoerde voor de Nederlandse regering, teneinde de handelsbetrekkingen weer aan te knopen tussen Brazilië, Nederland en de Nederlandse overzese gebieden. In de tweede plaats, zo zeide de Heer Welter, wilde hij met de Braziliaanse regering de mogelijkheid van emigratie na den oorlog bespreken van boeren wier land door overstromingen en verwoestingen verloren gegaan is.

De laatste keer dat de Heer Welter Brazilië bezocht, was in 1937, als lid van een economische missie (Aneta).

DANK VAN MAASTRICHT.

De Burgemeester van Maastricht, Jhr. W. Michiels van Kessenich, bracht namens de gehele bevolking dank aan Generaal Majoor Ch. Corlett, commandant van het 19e legercorps, in wien hij niet alleen een legercommandant zag maar tevens een vertegenwoordiger van het Noordamerikaanse volk. Hij bood zijn diensten aan en die van de gehele bevolking ten einde de taak van het leger zoveel mogelijk te verlichten. In zijn antwoord zeide gen. Corlett, dat hij kwam als vertegenwoordiger van een bevriend land, dat tezamen met met Nederland vocht in de strijd tegen tyrannie. (Aneta)

N.S.B.-ERS HEBBEN BEROUW.

Verschillende N.S.B.-ers die in het kasteel van Hoensbroek opgesloten zitten hebben een brief aan Prins Bernhard geschreven, waarin zij „berouw" tonen en verklaren dat zij misleid werden. In het Zuid Limburgse blad „De Waarheid' is de brief opgenomen; de berouwhebbende NSB-ers vragen om vrijgelaten te worden, teneinde deel te kunnen nemen aan de opbouw van Nederland. (Aneta(

DE KONINGIN EN VALKENBURG.

Hare Majesteit Koningin Wilhelmina heeft een brief van sympathie gericht aan de bevolking van Valkenburg voor het lijden gedurende de dagen dat de oorlog in dit gedeelte van Zuid Limburg woedde. Dr. W. G. van Sonsbeek, Commissaris van de Koningin voor Limburg, gaf bij een bezoek aan de stad de brief af. In Haar brief drukt de Koningin Haar voldoening uit over het feit, dat, ondanks de hevige schade aan de stad zelf er weinig slachtoffers zijn, omdat de bevolking in de mergelgroeven een toevlucht zocht. De Koningin verklaarde te weten, dat er vijf kinderen geboren waren in die vijf bewogen dagen; de Koningin heeft aangeboden om peettante van een der kinderen te zijn; de kleine zal een spaarbankboekje krijgen zodra de Koningin in Nederland terug is.

Door de gemeenteraad is reeds een der kinderen aangeduid als de gelukkige. (Aneta)

„NEDERLANDS HELD".

Onder het hoofd „Nederlands Held" publiceert de Daily Telegraph een artikel van den eskader leider Muray Payne, luchtadjudant van Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Bernhard waarni deze de overweldigende ontvangst beschrijft die den Prins van de zijde van de Nederlandse bevolking ten deel valt. Waar hij zich ook bevindt, overal wordt hij hartelijk toegewuifd door de juichende menigte. Een foto beeldt den Prins af waar hij tezamen met den burgemeester van Maastricht de bevolking glimachend begroet. De Prins brengt de meeste tijd op het Hoofdkwartier door waar hij reeds voor 8 uur 'smorgens bezig is en gewoonlijk niet 2 uur 's nachts uitscheidt. Wanneer het weer het toelaat stijgt hij op om de vijandelijke posities vanuit de lucht te observeren.

Murray Payne die den Prins vliegen leerde en sedert jaren intiem met hem bevriend is, vertelde dat de Prins te Eindhoven landde vóór de Typhoons daar hun werk verricht hadden, terwijl de Duitsers nog de uiterste punt van het vliegveld in bezit hadden. Bij het dalen moest hij een uiterst scherpe bocht maken teneinde niet de Typhoons te hinderen die toen juist bezig waren de vijandelijke posities aan te vallen.

AANVAL OP VENLO'S SPOORBRUG.

Nederlandse Mitchells van de tweede tactische luchtmacht van de Raf geëscorteerd door Spitfires van de Royal Canadian Airforce hebben een aanval gedaan op de spoorbrug Venlo. Er was een dichte bewolking en men heeft de resultaten niet kunnen vaststellen; slechts een bemanning zag door een opening in de wolken gedurende een kort ogenblik de bommen ontploffen.

EMMASTAD.

WACHTDIENSTEN.

Telegram Afdeling:
4.11: tel. 307, na 23 uur Weller, tel. 441,
5.11: Thomas, tel. 553.

Shipping & Supplies:
4.11: tel. 458 en 551; na 18.30 uur Alblas, tel. 288.
5.11: Alblas, tel. 288; na 16 uur Van Leeuwen, tel. 277.

Scheepvaart Afdeling:
4.11: v.d. Harst, tel. 701.
5.11: Soffree, tel. 799.

Dok Afdeling:
4.11: De Klerk, tel. 839 en De Boer II, tel. 234.
5.11: De Klerk, tel. 839 en De Boer II, tel. 234.

Geneeskundige Dienst:
4.11 (13 uur) tot 6.11 (7 uur) Dr. L. F. S. de Hartogh, tel. 697. Bij geen gehoor tel. 289.

CHINESE VICE CONSUL.

Per vliegtuig van de P.A.A. is dezer dagen de Heer Tseng Fu Tsjang, d nieuwe Chinese Vice Consul, met echtgenote op Curaçao aangekomen.

De Heer Tseng Fu Tsjang vertrok twee maanden geleden uit China en reisde via de Verenigde Staten.

KERK en STAAT

Bij gelegenheid van de verjaardag van Hunne Excellenties Mons. P. I. Verriat O. P., Apostolisch Vicarius van Curaçao en Dr. P. A. Kasteel Gouverneur van Curaçao, bidden wij God en bieden Land- en Kerkvoogd onze heilwensen aan. Zijne Hoogwaardige Excellentie wordt 64 jaar; Zijne Excellentie 43 jaar.

CURAÇAO

VOORZICHTIG MET ELECTRICITEIT!

Het kleine drama speelde zich Zondag in een paar minuten af. Een donderbui breekt los. De huisvrouw schrikt, haar was hangt buiten aan de lijn. Zij loopt er heen, raakt de lijn aan en kan die niet meer loslaten. Een dochter merkt onraad, komt haar moeder te hulp, wil haar losmaken, voelt de electrische stroom en raakt buiten bewustzijn. Dan stormt de echtgenoot naar buiten, hij trekt de waslijn los en neemt dan zijn vrouw en dochter op. Doch voor de moeder was het te laat, geen medische hulp mocht meer baten.

Bij onderzoek bleek de zaak heel duidelijk. Op een lamp was een snoertje aangesloten, dat langs kippenhok en waslijn gevoerd was, om buiten een afdakje te verlichten. Jaren was dat goed gegaan, doch geleidelijk was de isolatie van het snoer door het kippengaas doorgezaagd, dus stonden kippenhok en waslijn onder stroom. Op deze regendag waren alle omstandigheden in het voordeel van de electriciteit. De grond was nat, de was was nat en de vrouw werd nat, dus had de stroom vrij spel.

Dit is één geval, waarin het slecht afliep, doch er zijn dagelijks vele gevallen waarin het nog stallaties doen afkeuren of vermaar net goed gaat. Want de toestand van vele electrische installaties, vooral van de oudere, is maar al te vaak bedroevend.

De Directeur van Openbare Werken, die ons dit berichtje schrijft, heeft reeds ettelijke inbeteren, doch het aantal installateurs is te klein en de voorraad materiaal te beperkt om ver strekkende maatregelen te nemen.

Wie voor de veiligheid van zijn gezin wil waken, prutst zelf niet aan zijn electrische leidingen en wie zijn installatie niet vertrouwt, schrijft aan Openbare Werken om inspectie.

VERENIGINGSNIEUWS.

— **Katholieke Sport Centrale:** **Softball:** Heden 15 uur Sithoc — Adelaars.

Voetbal: Zondag 10 uur Ecuador Jr. — Prinses Irene; 15.30 uur Union Victory Stars — Mobilia; 16 uur Ecuador — D.S.C.

DR. NASSY IS ER.

Dr. Percy Nassy is dezer dagen uit St. Maarten op Curaçao aangekomen. Hij zal hier Dr. Edwin van der Kuyp vervangen als Gouvernementsgeneeskundige voor Otrabanda. Dr. Van der Kuyp zal zich belasten met de Hygiënische Dienst.

WERELD NIEUWS

ORTHODOX PATRIARCH WENST HERENIGINGS-CONCILIE.

Dat een algemeen concilie samentrede om de hereniging tussen katholieken en orthodoxen (de afgescheiden kerken van het Oosten) te bespreken is de wens van Christophoor XI, Patriarch van Alexandrië, aldus wordt uit Londen gemeld. De Patriarch wenst dat de afgevaardigden van beide partijen op voet van gelijkheid onderhandelen. De Patriarch opperde het idee, toen hij de laatste encycliek van Pius XII over de terugkeer der Oosterse kerken tot de moederkerk veroordeelde. „Ik heb het grootste respect voor den Heiligen Vader, aldus de Patriarch, maar ik erken zijn primacie over alle kerken niet".

[De primacie van den Heiligen Vader over alle kerken zou juist het voornaamste punt der discussies zijn en de katholieken zouden hierbij niets kunnen toegeven. Voor hen is dit een zaak van het geloof, dat de Paus universele rechtsmacht heeft. Merkwaardig genoeg komt het bericht kort na het feest van St. Brigitta, die in 1304 in Zweden geboren werd en de volgende profetie deed: „Laten de Grieken weten, dat hun rijk, hun koninkrijken en heerschappijen, nimmer zeker of in vrede zullen zijn, maar altijd in de handen hunner vijanden van welke zij zware beproevingen zullen moeten verdragen, voortdurend verdriet, totdat in ware nederigheid en goede wil, zij zich vroom zullen onderwerpen aan de Kerk van Rome en haar geloof waarbij zij zich geheel en al aan de heilige verordeningen en gebruiken dier kerk zullen hebben aan te passen".

In 1439 werd het concilie van Florence gehouden, waarbij eerst de Grieken, later te Ferrara ook de Armeniërs, Kopten en Syriërs aanwezig waren.

Hoewel de geestelijkheid zich verenigde was het volk de eeuwen door anti-katholiek voorgelicht, zodat de hereniging nimmer populair was en in 1472 formeel te Constantinopel werd opgezegd. Van katholieke zijde is zij nimmer opgezegd. In Kiev duurde de hereniging ongeveer een eeuw — Redactie].

EEN VRAAGGESPREK MET DEN BURGEMEESTER VAN BRUSSEL.

In een vraaggesprek met Pierre Lefèvre, correspondent van de BBC, heeft Van de Meulebroeck, burgemeester van Brussel, verhaald op welke wijze hij zijn ambt op het stadhuis heeft hervat;

Ontsnapt.

Sedert Vrijdagavond, 1 September, was ik in de stad, gereed om naar het stadhuis te gaan zodra de omstandigheden het zouden toelaten. Zondag tegen het einde van de namiddag bleek het aantal bezettingstroepen te verminderen, en dan heb ik mij in mijn auto naar het stadhuis doen voeren. Er werd nog in de stad geschoten en ik ben te midden van een hevig geweervuur op het stadhuis aangekomen. Ik wilde de eerste zijn om de Geallieerde troepen in de stad te ontvangen en op dit plechtige ogenblik op mijn post zijn. Dezelfde avond heb ik dan ook de diepe vreugde gekend op het stadhuis een Engelsen majoor — men verontschuldige mij zijn naam te hebben vergeten — te mogen ontvangen, die mij als afgevaardigde gezonden werd door den generaal bevelhebber der Engelse troepen, die naar de hoofdstad oprukten. Dit was mij een groot genoegen en ik heb hem onmiddellijk onze erkentelijkheid tegenover de Geallieerde troepen, de bevrijders der hoofdstad, betuigd, en onze bewondering uitgedrukt voor de buitengewone moed waarvan hij had blijk gegeven.

— Mijnheer de Burgemeester, bevondt gij u niet in een gedwongen verblijfplaats? Sedert hoe lang?

„Op 30 Juni na het verschijnen der uitvaardiging waarvan er zo vaak quaestie is geweest, werd ik aangehouden en overgebracht naar de gevangenis te St. Gillis. Ik ben daar twee maanden gebleven. Daarna werd mij toegelaten onder Duits toezicht in een Belgische provincie te verblijven. Ik heb achtereenvolgens twee gedwongen verblijfplaatsen gehad, namelijk een in Vlaanderen en de andere te Ecaussines. Verleden Vrijdag ben ik er in gelukt aan mijn bewakers te ontsnappen."

— En wie heeft uw functies op het Stadhuis tijdens uw afwezigheid waargenomen?

„In het begin werden de zaken afgehandeld door de regelmatige schepenen; mijn eerste schepen, de Heer Coelst, werd Vrijdag jongstleden aangehouden en niemand weet waar hij zich thans bevindt."

Groot-Brussel.

— En nadien?

„Na enige maanden onder dit regime gewerkt te hebben, heeft de Duitse overheid, in overleg met de Belgen, die zich in haar dienst van Binnenlandse Zaken in België bestuurden, alle gemeentebesturen van de Brusselse agglomeratie in één organisatie, „Groot-Brussel", verenigd en mannen, die helemaal onbevoegd waren om deze posten te vervullen, werden als burgemeester en schepenen aangesteld. Ik geloof dat zij Zaterdag hun ambt hebben neergelegd, zonder op hun plaatsvervangers te wachten."

— Ik dank u hartelijk, Mijnheer de Burgemeester, en ik veroorloof mij u te zeggen, dat de vreugde, waarvan de Brusselaars blijk hebben gegeven, mij diep heeft ontroerd. En ik ben er van overtuigd, Mijnheer de Burgemeester, dat onze luisteraars in verbeelding met mij u de hand zullen drukken en uitroepen: „Leve Brussel!"

„En ik roep uit „Leve Engeland! Leven de Verenigde Staten! Leve Rusland! Leve de Geallieerden en Leve de Koning!"

7 KATHOLIEKEN IN BELGISCHE CABINET.

In het nieuwe cabinet te Brussel zitten behalve Hubert Pierlot die zelf een vurig katholiek is nog zes andere katholieken: M. Verbaet (Justitie), M. Ronsse (Binnenlandse zaken), Graaf de la Barre d'Erquelinnes (Landbouw), M. de Vleeschauwer (Koloniën), M. A. de Schrijver (vice-president van de Raad van Ministers), Prof. Ch. de Visscher (zonder portefeuille).

De Graven van Habaai.

Ter zijde van de landweg, die van het huis van den Heer Ellis binnendoor naar Habaai voert, ligt de 84 meter hoge Domi, tot voor kort een burcht van bondgenootschappelijke strijdkrachten. Zware tamarinden geven lommer en wie wat rondziet ontwaart de loopgraven, die hier in de rotsgrond gehouwen zijn door onze schutters, wier gedachtenis door een kanon vereeuwigd of althans vertijdelijkt werd. Men zou niet denken, dat achter de prikkels van de cactus en de doorns van het andere struweel drie graven liggen. Drie graven omringd door een vervallen muur, ingegroeid, maar overlommerd door zware tamarinden. Van het muurtje staat nog slechts een zijde gebrekkig overeind. Van de andere zijde staan de palen, waar eens het dubbele hek tussen draaide. Beide hekken liggen vertrapt op de grond. Maar temidden van dit groen en puin ontwaart de bezoeker een grafschrift in rijm:

„Constant, o schoone roos, wat [was uw leven kort.
Drie maanden pas ontluikt en nu [reeds weer verdord.
De grasmaand gaf u blos, de [hooimaand nam uw geuren,
De doorn laat ge in 't hart van [hen die om u treuren."

Onder de zware steen, die in tegenstelling tot die welke ernaast ligt, nog vast gemetseld zit op het graf, rust het stoffelijk overschot van Constantijn Louis van Raders, het achtste kind van een onzer Gouverneurs van Curaçao, Reinier Frederik, Baron van Raders uit Doesburg. De kleine Constantijn werd op 5 April 1838 op Curaçao geboren, hij stierf er de 11e Juli, zoals het grafschrift van de uitnemend bewaarde steen verhaalt.

Eens woonde in het landhuis, dat thans bewoond wordt door Geert Johan Botterweg I, deze Gouverneur — de 32ste die over Curaçao het bewind voerde, eerst van 1836 tot 1842, later in 1844 nogeens een jaartje — en hier is zijn familiekerkhof. Drie graven liggen er. Dit kleine van zijn laatsten zoon, daarnevens dat van zijn schoonvader Jan Hero van der Meulen. Het opschrift van deze ook goed bewaarde, doch ogenschijnlijk geheel los op wat resten van een graf rustende steen, luidt:

Hier rust
Jan Hero
van der Meulen
geboren te Curaçao
den 7e Maart
1759
overleden alhier
2 Augustus
1820

De steen is wel een twee meter lang. Aardig is „den 7e Maart". Jan Hero is de tweede zoon van Michiel van der Meulen, die in Augustus 1725 te Amsterdam geboren werd en naar Curaçao emigreerde, waar hij op 9 Juli 1785 overleed. Zijn oudste kind — hij zou er ook acht krijgen — was een dochter, Anna, de tweede was Jan Hero. Michiel — de vader dus — huwde pas op Curaçao en wel met een meisje uit het tegenwoordige New York, Elisabeth van Faarling. Naar de naam te oordelen is dit meisje van Nederlandse origine, hetgeen in verband met de toenmalige bezetting van Nieuw-Nederland niet te verwonderen is. Jan Hero zelf is dus een echte Curaçaoënaar geweest en hij huwde met een Curaçaos meisje, Janette Catharina Winkler (1770—1863). Uit hun huwelijk werd als eerste dochter geboren Elisabeth, naar de zede des tijds genoemd naar grootmoeder van vaderszijde. Deze Elisabeth is degeen, die met Gouverneur van Raders trouwde en wier gebeente thans rust onder de derde grafzerk van Habaai. Deze zerk ligt geheel afzonderlijk, ligt zwaar vermetseld. Zij is het dichtst bij de vervallen ingang, waar overigens geen weg of wat meer naar voert. Men moet zich een gaitenweg zoeken door het prikgewas. Het opschrift luidt:

Hier ligt begraven
Elizabeth barones van Raders
van der Meulen
geboren te Curaçao den
6 Decbr 1796
overleden idem 24 July 1841.
Ten diepste betreurd door haren [echtgenoot
Hare zeven kinderen verdere [naauwe betrekkingen
En allen die hare deugden en [edele hoedanigheden
Gekend en naar waarde geschat [hebben.

Ongestoord liggen deze drie graven in de stille kloostertuin. Hoe veranderd is Curaçao in die ene eeuw. Hoe veranderd is Habaai — genoemd naar een vroegeren eigenaar Moses Cabay, naar het heet — sedert het als de plantage Welgelegen in November 1803 door Rachel, de dochter van Isaac de Solas en weduwe van Moses Frois, verkocht werd aan Jan Hero van der Meulen, die er zeventien jaar later zijn laatste rustplaats vond. Bij Jan Hero's dood in 1820 is Welgelegen overgegaan aan Baron van Raders, zijn schoonzoon. Ware deze hier gebleven, mogelijk dat zelfs nakomelingen van Peter den Grote hier verre aanspraken hadden kunnen doen gelden, want twee van Gouverneur van Raders' kinderen huwden met nakomelingen van den groten tsaar van Rusland, die immers ook een tijdje in ons land vertoefd had.

Zoals men weet bestond er toen een ander bestuursstelsel op Curaçao. Het was de Grote Raad en de Kleine Raad. Dit college deed alles, het fungeerde als besturend college, sprak recht enz. Het college vulde zichzelf aan en het merkwaardigste was, dat wie ervoor aangewezen werd, niet kon weigeren. Dat was het begin van de zegswijze, dat op Curaçao alle dingen mogelijk zijn. Jan Hero van der Meulen, die in het dagelijks leven koopman en grondbezitter was — bij Kortijn — werd zodoende in 1799 eens aangewezen. In het Journaal van Lauffer leest men in de Notulen van de Raad onder 17 December 1791 betreffende de geruchtmakende zaak wegens muntvervalsing, die toen aan de orde was: „...... vermits de indispositie van een vice-praesident uit het Collegie van Commissarissen Theophil Borel en den Heer Jan Smith ten dien einde uit het Collegie van Commissarissen doen aanzeggen den Heeren Jan van der Meulen, Jean Vincent Verry en Anton Adolph Bentner.

De Heer van der Meulen door den deurwaarder laten antwoorden niet te kunnen koomen om reedenen.

Den Raad door deze weigering van den Heer van der Meulen wederom te leur gestelde resolveerde de vacante plaetse...... vervullen met twee ordinaire en een geassumeerde Raaden.

Hiertoe wierden verkooren tot ordinaire Leeden de Heeren Jan van der Meulen en Abraham de Veer."

En verder onder 18 December 1799:

„De Raad enz...... compareerden de Heeren van der Meulen, de Veer en Bentner. De heer van der Meulen weigerde halstarrig de post te accepteeren doch de Heeren enz......

De reedenen door de Heer van der Meulen geallegueerd wierden niet sufficient bevonden en eenige wilden de resolutie van Hun Hoog Mogenden de Voormaalige Heeren Staaten-Generaal der Vereenigde Nederlanden in dato 17 Juni 1722 ter Excecutie leggen, dog tot voorkooming van alle onaangenaamheeden waartoe zulks bij consequentie aanleiding zoude kunnen geeven, heb ik het door hem gebragte om vooraf te beproeven of men niet onder minne deeze zaake zoude kunnen schikken......"

De halstarrige weigeraar heeft het gewonnen. Het is niet gelukt, zo wist de Lauffer-kenner bij uitstek Nicolaas van Meeteren, ons te verzekeren, om deze zaak in der minne te schikken.

De graven van Habaai aan de stille landweg onder de Domi zijn wat er over is aan herinnering aan den vroegeren Gouverneur. Baron van Raders ging later naar Suriname, nam zijn kinderen mede. Geen hunner is naar het geboorteland Curaçao teruggekeerd. Wel bleef er belangstelling bestaan voor de geparenteerde familie van der Meulen. Twee verre nakomelingen Sjon Johanna en Sjon Emilie hebben nog lange tijden brieven gewisseld. Sjon Emilie is inmiddels gestorven. Sjon Johanna leefde bij het uitbreken van de oorlog schijnbaar nog. Sedertdien heeft men niets omtrent haar vernomen.

Drie graven, waarvan een van een volgroeiden grijsaard, een van een pas ontluikte boreling, wiens geboorte- en sterfmaand merkwaardig genoeg met de typisch ver Europees Nederland geldende, maar hier volkomen onbegrijpelijke benamingen „grasmaand" en „hooimaand" worden aangeduid, een derde zerk, welke gesierd is door een kroontje, twee wapenschilden en een draperie, dat is, met het ten dele door hem herbouwde landhuis, wat er over is van Gouverneur van Raders van Curaçao.

Ontvangen

Mirror of Christ: Francis of Assisi, door **Isidore O'Brien** O.F.M., uitgegeven door **St. Anthony's Guild Press**, Paterson 3, New Jersey. $ 2,50, 205 blz.

Er zijn heiligen in Gods kerk, wier leven steeds opnieuw beschreven wordt. Hoevele malen het leven van St. Franciscus al beschreven is, zal wel niemand weten. Daar echter aan de uitgave van een boek ook een commerciële zijde zit, blijken de uitgevers er toch steeds weer winst bij te boeken dergelijke levens uit te geven en daar al deze boeken geregeld afgenomen worden, blijken er ook steeds weer nieuwe kopers voor te zijn. Dat is een goed teken voor den beschreven heilige. Misschien dat St. Franciscus wel de kampioen is. Dit nieuwe leven brengt weinig nieuws, maar is op een mooie intieme wijze beschreven. Pater O'Brien heeft enige tijd geleden ook een „Life of Christ" uitgegeven, dat in ons blad van 3 Juni jl. werd aanbevolen. Hoe gaarne doen wij dit ook met dit boek. Het leest gemakkelijk, het is een uitnemend gesteld en geredigeerd boek, waarin tegen de achtergrond van de tijd St. Franciscus' leven beschreven wordt. Dat nieuwe apostolaatsleven, dat door St. Dominicus en St. Franciscus werd begonnen: klooster naast actief apostolaat. „Spiegel van Christus" heeft de schrijver zijn boek genoemd, en hoe rijk is de Christus, dat zowel Dominicus als Franciscus Zijn beeld konden weerspiegelen. Zij zijn elkanders contrasten, zegt Pater O'Brien, zowel wat karakter als methode betreft. Hij vergelijkt Dominicus met Mozes, die de tafelen der wet van de berg Sinaï droeg en Franciscus met Petrus, voor wien de gehele wereld een Tabor was, een plaats van verrukkende schoonheid in het licht van Christus' verheerlijkte menscheid. Dominicus was een veel beter organisator, Franciscus een levendiger persoonlijkheid.

Zoals in Franciscus' tijd is de wereld verkoeld. Dit boek geeft iets van Franciscus' warme hart, dat in een lang vervlogen eeuw mensen tot het geloof heeft teruggebracht. Dit boek doe het thans.